

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

Ιστορική και συγκριτική ανάλυση της δικαστικής εξουσίας, όπως
διαφαίνεται στα συντάγματα της Γαλλίας και της Τουρκίας

ΕΙΡΗΝΗ ΓΚΑΜΑΛΙΑ

Ξ2020038

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΛΙΒΑΣ

Κέρκυρα, 2024

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει ως στόχο να διερευνήσει και να συγκρίνει την εξέλιξη και το ρόλο της δικαστικής εξουσίας, όπως αυτή αποτυπώνεται στα συντάγματα της Γαλλίας και της Τουρκίας.

Η εργασία ξεκινά με μια ιστορική αναδρομή στη δικαστική εξουσία της Γαλλίας και της Τουρκίας, αναδεικνύοντας τις κρίσιμες περιόδους και τα γεγονότα που επηρέασαν τη διαμόρφωση των δικαστικών συστημάτων τους. Στη συνέχεια, πραγματοποιείται μια συγκριτική ανάλυση των συνταγματικών διατάξεων που αφορούν τη δικαστική εξουσία στις δύο χώρες, εστιάζοντας σε θέματα όπως η ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, η δομή των δικαστηρίων και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των δικαστών.

Η έρευνα βασίζεται σε πρωτογενείς πηγές, όπως τα συντάγματα της Γαλλίας και της Τουρκίας, καθώς και σε δευτερογενείς πηγές, συμπεριλαμβανομένων ακαδημαϊκών άρθρων και βιβλίων που ασχολούνται με τη συνταγματική δικαιοσύνη και το συγκριτικό δίκαιο. Μέσω της ανάλυσης αυτής, η εργασία επιδιώκει να κατανοήσει τις θεσμικές διαφορές και ομοιότητες που επηρεάζουν τη λειτουργία της δικαστικής εξουσίας σε κάθε χώρα και να διερευνήσει πώς οι ιστορικές και πολιτικές εξελίξεις έχουν διαμορφώσει τα δικαστικά τους συστήματα.

Το τελικό μέρος της εργασίας παρουσιάζει τα συμπεράσματα της συγκριτικής αυτής ανάλυσης, προσφέροντας προτάσεις για την ενίσχυση της δικαστικής ανεξαρτησίας και της δικαστικής αποτελεσματικότητας, με βάση τα διδάγματα που μπορούν να αντληθούν από τη μελέτη των συνταγμάτων της Γαλλίας και της Τουρκίας.

Λέξεις Κλειδιά: Νομική μετάφραση, Συγκριτική ανάλυση, Τουρκικό Σύνταγμα, Γαλλικό Σύνταγμα

ABSTRACT

This thesis aims to investigate and compare the evolution and role of judicial power as reflected in the constitutions of France and Turkey. The research begins with a historical overview of judicial authority in France and Turkey, highlighting critical periods and events that have influenced the formation of their judicial systems. This is followed by a comparative analysis of the constitutional provisions related to judicial power in the two countries, focusing on issues such as judicial independence, court structure, and the rights and duties of judges.

The research is based on primary sources, including the constitutions of France and Turkey, as well as secondary sources, such as academic articles and books dealing with constitutional justice and comparative law. Through this analysis, the study seeks to understand the institutional differences and similarities affecting the functioning of judicial power in each country and to explore how historical and political developments have shaped their judicial systems.

The final part of the thesis presents the conclusions of this comparative analysis, offering recommendations for enhancing judicial independence and judicial efficiency based on lessons learned from the study of the constitutions of France and Turkey.

Keywords: Legal translation, Comparative analysis, Turkish Constitution, French Constitution

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
ΣΧΕΣΗ ΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ	7
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ.....	10
Το Σύνταγμα του 1876	10
Το Σύνταγμα του 1921	11
Το Σύνταγμα του 1924	12
Το Σύνταγμα του 1961	13
Το Σύνταγμα του 1982	13
ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ.....	15
Τα Συντάγματα του 1791, 1793 και 1795	15
Τα Συντάγματα του 1799, 1802 και 1804	15
Χάρτα του 1814, 1815 και 1830.....	16
Το Σύνταγμα του 1848	17
Το Σύνταγμα του 1852	18
Το Σύνταγμα του 1875	18
Συνταγματικός Νόμος του 1940.....	19
Συνταγματικός Νόμος του 1945.....	19
Το Σύνταγμα του 1946	20
Το Σύνταγμα του 1958	20
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΜΟΙΟΤΗΤΩΝ- ΔΙΑΦΟΡΩΝ	22
ΑΝΑΓΡΑΦΟΜΕΝΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ	27
ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ.....	29
ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	33
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	37
ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	39
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ	41

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η δικαστική εξουσία αποτελεί έναν από τους πυλώνες του νομικού συστήματος κάθε χώρας, καθορίζοντας το τρόπο λειτουργίας της δικαιοσύνης και την εφαρμογή του νόμου. Αναμφίβολα επομένως, η ιστορική και συγκριτική ανάλυση των συνταγμάτων διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο δομείται η δικαστική εξουσία σε διαφορετικά νομικά πλαίσια.

Η παρούσα εργασία αποσκοπεί στην ιστορική και συγκριτική ανάλυση του γαλλικού και τουρκικού συντάγματος, εστιάζοντας ιδιαίτερα στη δικαστική εξουσία. Ορμώμενοι από την νομική μετάφραση, που κρίνεται απαραίτητη για την πλήρη κατανόηση των κειμένων αυτών και αναλύοντας την εξέλιξη της δικαστικής εξουσίας σε αυτές τις δύο χώρες και τις νομικές δομές που την υποστηρίζουν, επιδιώκουμε να αναδείξουμε τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στις δύο προσεγγίσεις.

Μέσα από την ιστορική ανασκόπηση των συνταγμάτων και την εξέταση της σημερινής νομοθετικής πραγματικότητας, προτείνουμε να εξεταστούν οι πολιτικές και νομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι δύο χώρες σχετικά με τη δικαστική ανεξαρτησία, τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των πολιτών και την αποτελεσματική επιβολή του νόμου. Τέλος, η σύγκριση αυτών των δύο νομικών συστημάτων μπορεί να δημιουργήσει προοπτικές για μελλοντικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα της δικαστικής εξουσίας.

Η προσέγγιση που υιοθετήθηκε βασίζεται στη βιβλιογραφική επισκόπηση και στην αναζήτηση διαδικτυακών πηγών, με στόχο την παρουσίαση και ανάλυση δεδομένων από πρωτογενείς πηγές. Η αξιολόγηση των στοιχείων έγινε με βάση τα συμπεράσματα και τις προτάσεις επίσημων διεθνών και ευρωπαϊκών Οργανισμών και φορέων, βιβλίων και διπλωματικών και διδακτορικών εκθέσεων.

ΣΧΕΣΗ ΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

«Το δίκαιο αποτελεί ένα αυτόνομο επιστημονικό πεδίο, συνεχώς αναπτυσσόμενο και μεταβαλλόμενο. Ρυθμίζει σχεδόν το σύνολο της ανθρώπινης ζωής, σε κάθε επίπεδο (προσωπικό, κοινωνικό, οικονομικό, διοικητικό, επαγγελματικό κ.ά.). Στο δίκαιο βασίζεται η λειτουργία του κράτους και η σχέση του κράτους με τους πολίτες. Υποδιαιρείται σε ένα ολόκληρο σύστημα ειδικοτήτων, οι οποίες αναπτύσσονται συνεχώς σε εύρος και βάθος. Λαμβάνοντας υπόψη και την ισχυρή σύνδεση του δικαίου με τον γραπτό λόγο, τα νομικά κείμενα που παράγονται είναι αναρίθμητα. Η μετάφραση των κειμένων αυτών εμφανίζει τις ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν το επιστημονικό πεδίο του δικαίου» (Μελαδάκη, 2019).

Η νομική γλώσσα ως υφολογική ποικιλία είναι μια ποικιλία γλωσσικής χρήσης τεχνικής φύσης. Η παραγωγή μιας μετάφρασης ικανοποιητικής τόσο για το κείμενο όσο και για το νόημα του, είναι η αποστολή του μεταφραστή. Ενεργώντας ως διαμεσολαβητής μεταξύ δικαίου και γλώσσας, ο μεταφραστής μπορεί να αναδείξει τη γλώσσα που χρησιμοποιεί ο νομικός και να προσφέρει ακόμη καλύτερη κατανόηση των κειμένων του, αφού αυτά τα κείμενα περάσουν από «μεταφραστικό κόσκινο» ανέφερε ο Jean-Claude Gémar στο κείμενό του « Les enjeux de la traduction juridique. Principes et nuances ».

Τα νομικά κείμενα, εμφανίζουν ένα υψηλό επίπεδο διακειμενικότητας, καθώς συνδέονται με άλλα νομικά έγγραφα τα οποία συνήθως είναι ουσιώδη για την εννοιολογική κατανόηση του κειμένου που πρόκειται να μεταφραστεί. Ο Μιχάλης Πολίτης, έχει συμβάλει σημαντικά στη μελέτη της διακειμενικότητας, κυρίως μέσα από την εργασία του στη μετάφραση και τη μεταφρασσιολογία, καθώς η έρευνά του εστιάζει στη διακειμενικότητα εντός των κειμένων νομικού, οικονομικού, πολιτικού και ιστορικού περιεχομένου, ιδιαίτερα στη μετάφραση από τα γαλλικά στα ελληνικά. Αναλύει πώς η διακειμενικότητα επηρεάζει τη διαδικασία και την ακρίβεια της μετάφρασης, τονίζοντας τη σημασία της κατανόησης του πολιτισμικού και ιστορικού πλαισίου τόσο του πρωτότυπου όσο και του μεταφρασμένου κειμένου. Παράλληλα, όσον αφορά την μετάφραση συνταγματικών κειμένων τονίζει ότι «αποτελεί πρόκληση για ένα μεταφραστή κυρίως λόγω του πρωτογενούς χαρακτήρα τους, ...και λόγω της ιδιαιτερότητας της νομικής μετάφρασης, η οποία θεωρείται από

τα πλέον δύσκολα και απαιτητικά είδη μετάφρασης. Η πραγματική, όμως, δυσκολία αυτού του είδους μετάφρασης δεν έγκειται στη διαφορετική μεθοδολογική προσέγγιση των προς μετάφραση νομικών κειμένων, αλλά στο εξειδικευμένο πεδίο αναφοράς τους και στο ότι ο μεταφραστής καλείται να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ διαφορετικών δικαιοϋκόν συστημάτων» (Πολίτης, 2003: 163).

Η νομική μετάφραση αφορά τη μεταφορά νομικού περιεχομένου από μία γλώσσα σε άλλη, διατηρώντας την ακρίβεια, το στυλ και το νομικό περιεχόμενο του αρχικού κειμένου. Οι νομικοί μεταφραστές οφείλουν να είναι εξοικειωμένοι με τη νομική γλώσσα και το σύστημα δικαίου τόσο της γλώσσας -αφετηρίας όσο και της γλώσσας-στόχου, προκειμένου να διασφαλίσουν την ορθή μετάφραση των νομικών έννοιών και αρχών.

Επιπλέον, χαρακτηριστική είναι η παρουσία αμφισημίας στα νομικά κείμενα, η οποία μπορεί να προκύψει από την πολυσημία ή την ερμηνευτική πολυπλοκότητα τους. «Η αμφισημία αυτή, στις περισσότερες περιπτώσεις, κάθε άλλο παρά τυχαία είναι. Επιλέγεται συνειδητά από τους συντάκτες των κειμένων, ώστε να μπορούν να ικανοποιηθούν στον μέγιστο δυνατό βαθμό. Ο μεταφραστής νομικών κειμένων δεν θα προσπαθήσει να ερμηνεύσει αμφίσημους όρους ή φράσεις, αλλά, πιθανότατα, θα αναπαράγει την αμφισημία κατά το δυνατόν αυτούσια και θα εναποθέσει το ζήτημα της ερμηνείας στα ενδιαφερόμενα μέρη» (Alcaraz και Hughes 2014: 29). «Το μέγεθος τέτοιου είδους διλημμάτων υποχρεώνει το μεταφραστή να χρησιμοποιήσει κάθε εργαλείο αποσαφήνισης που διαθέτει και, βέβαια, να έχει επίγνωση της διαχείρισης των γλωσσικών μέσων, ιδίως όταν πρόκειται για θέματα που λαμβάνουν πολιτικές αποχρώσεις» (Prieto Ramos 2011: 210).

Η συγκριτική μέθοδος στον γενικό τομέα του δικαίου εστιάζει στην αντίθεση και τον συσχετισμό μεταξύ νομικών συστημάτων και νομικών θεσμών διαφορετικών χωρών, μέσω της ανάλυσης μεταφρασμένων νομικών κειμένων. Αυτό επιτρέπει στους ερευνητές να αναγνωρίσουν τις πιθανές επιπτώσεις που έχει η γλωσσική και πολιτισμική ποικιλομορφία στην ερμηνεία και την εφαρμογή του δικαίου σε διάφορα περιβάλλοντα, για την ανάδειξη βέλτιστων πρακτικών. «Η έννομη τάξη αναπτύσσεται εντός του πλαισίου κάθε κράτους και είναι απόρροια των ιστορικών, κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών συνθηκών. Κάθε έννομη τάξη είναι διαφορετική, αλλά κάποιες, λόγω κοινής νομικής παράδοσης, ενδέχεται να

συγκλίνουν περισσότερο» (Μελαδάκη, 2019). Τέτοια είναι και η περίπτωση της γαλλικής έννομης τάξης, που ανήκει στην οικογένεια του ηπειρωτικού δικαίου (continental law), και της τουρκικής έννομης τάξης, που ανήκει στην οικογένεια του κοινοδικαίου (common law).

Έτσι, η νομική μετάφραση μπορεί να ενισχύσει τη συγκριτική ανάλυση, παρέχοντας ακριβή και σαφή μετάφραση νομικών κειμένων που επιτρέπουν τη σύγκριση μεταξύ νομικών συστημάτων. Από την άλλη πλευρά, η συγκριτική ανάλυση μπορεί να βοηθήσει τους μεταφραστές να κατανοήσουν το πλαίσιο και το περιβάλλον στο οποίο αναφέρονται τα νομικά κείμενα και να διασφαλίσουν την ακρίβεια και τη συνέπεια στις μεταφράσεις τους. Η ιδιαίτερη ικανότητα της γλωσσικής δημιουργίας, λαμβάνοντας ως σημείο αναφοράς τα γραφόμενα σε μία διαφορετική γλώσσα και γλωσσική πραγματικότητα, θα ήταν δυνατόν να αναλυθεί εκτενώς μέσω της συγκριτικής επιστήμης. «Τόσο η δέσμευση στο πρωτότυπο κείμενο, όσο και η διαδικασία μεταφοράς της ξενότητας στο μετάφρασμα καθιστούν αναγκαία την διαδικασία της ανάλυσης, αφού καμιά λέξη μίας γλώσσας δεν είναι απολύτως ίδια με την λέξη της άλλης γλώσσας» (Νομικού, 2017).

Η νομική μετάφραση αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τη συγκριτική επιστήμη του δικαίου. Μεταφράζοντας νομικά κείμενα από διαφορετικά νομικά συστήματα, οι ερευνητές και οι νομικοί μπορούν να αναλύσουν τις νομικές δομές, τις διαδικασίες και τις αρχές που είναι ιδιαίτερες για κάθε νομικό περιβάλλον. Αυτό δίνει τη δυνατότητα για τη σύγκριση των νομικών συστημάτων και την ανάδειξη των ομοιοτήτων και των διαφορών μεταξύ τους. Η νομική μετάφραση και η συγκριτική επιστήμη του δικαίου συνεργάζονται για την ανάπτυξη πιο ευρείας και συνεκτικής κατανόησης των νομικών συστημάτων παγκοσμίως, συμβάλλοντας έτσι στην προώθηση του διαλόγου και της διεθνούς συνεργασίας στο νομικό τομέα. Άλλωστε, «ο καλύτερος τρόπος προσέγγισης της μετάφρασης ενός νομικού κειμένου είναι να εξοικειωθείς όχι μόνο με το νομικό σύστημα του κειμένου πηγής, αλλά και με το νομικό σύστημα του κειμένου-στόχου. Ως εκ τούτου, η νομική μετάφραση μπορεί να θεωρηθεί ως «εργαλείο συγκριτικής νομικής ανάλυσης και οι νομικοί μεταφραστές πρέπει να έχουν καλή γνώση του συγκριτικού δικαίου πριν ασχοληθούν με οποιαδήποτε μεταφραστική εργασία» (Šarčević, 2015).

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Κατά την διάρκεια του 12ου αιώνα οι Οθωμανοί, τουρκικά φύλα από την κεντρική Ασία, κατάφεραν να διαμορφώσουν μια πολιτική ένωση και να κατακτήσουν μετέπειτα την Κωνσταντινούπολη το 1453 μ.Χ.. Θεωρούσαν την φυλή τους ως συνεχιστές της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, και έτσι έδειχναν σχετική ανεκτικότητα στο μη μουσουλμανικό πληθυσμό. Ο σουλτάνος ήταν ο απόλυτος μονάρχης, ενώ σημαντικές αποφάσεις λαμβανόταν στο αυτοκρατορικό συμβούλιο (*Dîvân-ı Hümâyûn*).

Κατά τον 19ο αιώνα, το οθωμανικό δίκαιο απαρτίζονταν από το *şer'î hukuk* (ισλαμικό δίκαιο) και το *örfî hukuk* (εθιμικό και κοσμικό δίκαιο). «Ο ισλαμικός νόμος δεν προβλέπει συγκεκριμένους κανόνες ή διατάξεις σχετικά με το δημόσιο δίκαιο, εκτός από ορισμένα εγκλήματα και ποινές. Για το λόγο αυτό, το *örfî hukuk* που αποτελείται από διατάγματα που εκδίδονταν από τους σουλτάνους αποτελούσε ανεξάρτητη πηγή δικαίου και είχε μεγάλη σημασία» (Bozkurt, 1992).

Το Σύνταγμα του 1876

Με την πάροδο των ετών, οι γεωγραφικές ανακαλύψεις, η αναγέννηση και ο διαφωτισμός είχαν ανατρέψει την ισορροπία δυνάμεων μεταξύ της Ευρώπης και του υπόλοιπου κόσμου. Ο Σελίμ Γ', ο οποίος ήταν φίλος του γάλλου Λουδοβίκου ΙΣΤ', ανέβηκε στο θρόνο το 1789. «Ήταν ο πρώτος σουλτάνος που αναγνώρισε την ανάγκη για αλλαγή και άνοιξε διαύλους επικοινωνίας προς τη Δύση. Για πρώτη φορά ιδρύθηκαν επίσης μόνιμες οθωμανικές πρεσβείες στο Λονδίνο, τη Βιέννη, το Βερολίνο και το Παρίσι. Το 1839, το Διάταγμα του Τανζιμάτ (Αναδιοργάνωση) εκδόθηκε από τον Αμπντούλμεκίμ και μέσω αυτού του διατάγματος, η Οθωμανική Αυτοκρατορία και ο Σουλτάνος δήλωσαν σαφώς μεταξύ άλλων ότι «Όλοι οι υπήκοοι θα είναι ίσοι ενώπιον του νόμου» (Zürcher, 2004:59-61).

«Σε μια προσπάθεια να εκπληρώσει την προαναφερθείσα υπόσχεση, το Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye (Ανώτατο Συμβούλιο Δικαστικών Ρυθμίσεων), το οποίο αποτελεί την αρχή του σημερινού κοινοβουλίου και των ανώτατων δικαστηρίων, ξεκίνησε μια έντονη νομοθετική δραστηριότητα. Ψηφίστηκαν αρκετοί κώδικες (όπως

ο Ποινικός Κώδικας, ο Εμπορικός Κώδικας, ο Κτηματολογικός Κώδικας και ο Νόμος περί Οθωμανικής Ιθαγένειας)» (İnalçik, 1978:44).

Το 1876, οι γενίτσαροι, δυσανεσθημένοι από τις μεταρρυθμίσεις του Τανζιμάτ, ανέτρεψαν τον αυτοκράτορα Αμπντούλ Αζίζ με πραξικόπημα και ενθρόνισαν τον Αμπντούλ Χαμίτ Β΄ ως συνταγματικό μονάρχη. Ο νέος αυτοκράτορας αναγκάστηκε να υπογράψει το οθωμανικό Σύνταγμα, το πρώτο και μοναδικό της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Παρόλο που αναγνώριζε βασικές ελευθερίες και δικαιώματα και διακήρυττε ότι όλοι οι Οθωμανοί ήταν ίσοι απέναντι στο νόμο δεν αποτελούσε πραγματική μεταρρύθμιση, καθώς ο σουλτάνος διατηρούσε τα προνόμια του. Δημιουργήθηκε νομοθετικό σώμα και διορίστηκαν υπουργοί, όλοι όμως υποτελείς στον σουλτάνο.

Με τον ρωσο-τουρκικό πόλεμο (1877-1878), ο Σουλτάνος ανέστειλε την λειτουργία των σωμάτων αυτών, ενώ μόνο το 1908 με δεύτερο πραξικόπημα των γενιτσάρων, ο Σουλτάνος εκθρονίστηκε και το Σύνταγμα αναθεωρήθηκε. «Οι φιλελεύθεροι, φιλοευρωπαίοι και υπέρμαχοι του συνταγματικού πολιτεύματος σχημάτισαν συγκυβέρνηση με τον μέχρι πρότινος απολυταρχικό σουλτάνο, ο οποίος ήταν αντίθετος σε κάθε φιλελεύθερο και συνταγματικό ιδεώδες.» (Κασιδιάρης, 2018). «Η εκσυγχρονιστική πολιτική και η στροφή στη νεωτερικότητα (κοινοβουλευτισμός), που υποστήριζαν οι Νεότουρκοι, αποδείχτηκαν εύθραυστες, αφού έως το 1912 υπήρχε καθεστώς στρατιωτικού νόμου και οι συνταγματικές αλλαγές που έγιναν, περιόριζαν τις ατομικές ελευθερίες ενισχύοντας την κεντρική εξουσία» (Zurcher, 2004:154-155).

Το Σύνταγμα του 1921

Με την ήττα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και την κατάρρευση της, αλλά και με την ανακήρυξη του πολέμου της ανεξαρτησίας από τον Μουσταφά Κεμάλ Πάσα (19 Μαΐου 1919), μία νέα επαναστατική κυβέρνηση δημιουργήθηκε στην Άγκυρα στις 23 Απριλίου 1920. Στις 20 Δεκεμβρίου 1921 ψηφίστηκε το πρώτο Σύνταγμα του νεοσύστατου κράτους (Teskilat). Απαρτιζόταν από 23 άρθρα. Παράλληλα, το «κυβερνητικό σύστημα που προέβλεπε το Σύνταγμα του 1921 ήταν αρκετά παρόμοιο με το καθεστώς της γαλλικής Εθνοσυνέλευσης

(1792-1795), το οποίο βασιζόταν στην απόλυτη κυριαρχία της Εθνοσυνέλευσης επί της εκτελεστικής και της δικαστικής εξουσίας» (Le Pillouer, 2004).

Στις 29 Οκτωβρίου 1923 αναθεωρήθηκαν ορισμένα άρθρα, σύμφωνα με τα οποία η Τουρκία θα γινόταν δημοκρατία και θα δημιουργούταν ένα νέο αξίωμα, η Προεδρία της Δημοκρατίας, ώστε να διαχωριστούν οι επικεφαλής της νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας.

Το Σύνταγμα του 1924

Η ανάγκη όμως του κράτους για ένα πιο λεπτομερές και μόνιμο κείμενο οδήγησε στη δημιουργία ενός νέου συντάγματος (20 Απριλίου 1924). «Το Σύνταγμα του 1924 διατήρησε την αρχή της εθνικής κυριαρχίας και απαγόρευσε αυστηρά την τροποποίηση του πρώτου άρθρου του, που όριζε ότι η Τουρκία είναι δημοκρατία. Κατάργησε σαφώς το Kanun-u Esasî και εισήγαγε την αρχή της υπεροχής του Συντάγματος. Παρ' όλα αυτά, δε θέσπισε συνταγματικό δικαστήριο για τη φύλαξη αυτής της αρχής. Όσον αφορά τις ελευθερίες, το κείμενο αναγνώριζε μόνο τα δημόσια και πολιτικά δικαιώματα. Η δημοκρατία νοήθηκε με αντιπροσωπευτικό και πλειοψηφικό τρόπο (...). Το Σύνταγμα του 1924 έφερε το κυβερνητικό σύστημα πιο κοντά στον κοινοβουλευτισμό και κατευθύνθηκε προς τη δικαστική ανεξαρτησία. Σύμφωνα με το γαλλικό παράδειγμα, δημιουργήθηκε ένα Συμβούλιο του Κράτους στο πλαίσιο της εκτελεστικής εξουσίας και η διοικητική δικαιοσύνη διαχωρίστηκε από τη δικαστική. Ως έκφραση του régime d'assemblée, οι δικαστές δεν επιτρεπόταν να ερμηνεύουν τη νομοθεσία. Σε περίπτωση ασάφειας, το κοινοβούλιο επρόκειτο να θεσπίσει ένα επεξηγηματικό καταστατικό (tefsir kararı).

Το Σύνταγμα του 1924 παρέμεινε σε ισχύ για 36 χρόνια. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, το κείμενο τροποποιήθηκε αρκετές φορές. Το άρθρο 2 που όριζε ότι η Τουρκία είναι ισλαμικό κράτος αφαιρέθηκε το 1928. Χάρη στις αλλαγές του 1931 και του 1934, οι γυναίκες απέκτησαν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι» (Aybay, 1977).

Το 1937, οι βασικές αρχές του Κεμαλισμού, συμπεριλαμβανομένης της laïcité (κοσμικότητας), εισήχθησαν στο κείμενο. Ο Μουσταφά Κεμάλ κατάφερε να μεταμορφώσει το τουρκικό δίκαιο. Σύμφωνα με το Σύνταγμα του 1924, ο ισλαμικός νόμος καταργήθηκε ακριβώς και υιοθετήθηκαν κοσμικοί κώδικες ευρωπαϊκών

χωρών, όπως ο Αστικός Κώδικας από την Ελβετία, ο Ποινικός Κώδικας από την Ιταλία και ο Εμπορικός Κώδικας από τη Γερμανία. Η διοικητική δικαιοσύνη αναδιοργανώθηκε λαμβάνοντας ως παράδειγμα τη Γαλλία» (Örücü, 2000).

Το Σύνταγμα του 1961

Προχωρώντας, το Σύνταγμα του 1961 υπήρξε εκτενέστατο και λεπτομερές (157 άρθρα και 11 μεταβατικά). «Το κείμενο εισήγαγε νέες έννοιες όπως το κοινωνικό κράτος, τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα (status positivus) και το κράτος δικαίου (état de droit) και όρισε με ακρίβεια τη Δημοκρατία: Η Τουρκική Δημοκρατία είναι ένα εθνικό, δημοκρατικό, κοσμικό και κοινωνικό κράτος δικαίου, βασισμένο στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις θεμελιώδεις αρχές που ορίζονται στο προοίμιο (άρθρο 2)» (Aybay, 1977). Το Σύνταγμα του 1961 καθιέρωσε ένα κοινοβουλευτικό σύστημα, το οποίο επανασχεδιάστηκε ως ένα διφυές νομοθετικό σώμα: Εθνοσυνέλευση (Millet Meclisi) και Γερουσία της Δημοκρατίας (Cumhuriyet Senatosu).

«Ο πρωθυπουργός διοριζόταν από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Οι υπουργοί, οι οποίοι δεν έπρεπε να είναι μέλη του κοινοβουλίου, θα διορίζονταν από τον πρωθυπουργό. Η δικαστική εξουσία απέκτησε μεγάλη σημασία χάρη στο Σύνταγμα του 1961. Για πρώτη φορά ιδρύθηκε συνταγματικό δικαστήριο για την άσκηση του δικαστικού ελέγχου των νομοθετικών πράξεων. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίστηκε η υπεροχή του Συντάγματος. Προκειμένου να επιβληθεί η ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, ιδρύθηκε το Ανώτατο Συμβούλιο Δικαστών. Οι συντάκτες του συντάγματος προέβλεψαν μια πλουραλιστική δημοκρατία» (Citak, 2018).

Το Σύνταγμα του 1982

Σε αντίθεση με το προηγούμενο σύνταγμα, στο Σύνταγμα του 1982, μεγάλο ρόλο στην συγγραφή του διαδραμάτισαν οι στρατηγοί που απάρτισαν το πραξικόπημα του 1980, τονίζοντας ότι πρέπει να δημιουργηθεί ένα λιγότερο ελευθεριακό σύστημα που να επιτρέπει την ανάδειξη ισχυρότερων κυβερνήσεων. Με 91,37% σε σχετικό δημοψήφισμα, υπερψηφίστηκε το νέο Σύνταγμα, ενώ ο αρχηγός των πραξικοπηματιών, Kenan Evren, ανακηρύχθηκε Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Με 177

άρθρα, τρία εκ των οποίων μη αναθεωρήσιμα, το Σύνταγμα αυτό θεωρείται το πιο λεπτομερές, προωθώντας ωστόσο μία λιγότερο συμμετοχική δημοκρατική πολιτική.

«Οι συντάκτες του Συντάγματος του 1982 σχεδίασαν μια λιγότερο συμμετοχική δημοκρατία και μια αποπολιτικοποιημένη κοινωνία, διατηρώντας παράλληλα τις βασικές αρχές και το βασικό σχήμα του 1961, όπως το κοινωνικό κράτος, το κράτος δικαίου, η ισότητα, η κοσμικότητα, η υπεροχή του Συντάγματος, ο διαχωρισμός των δικαιοδοσιών, η ανεξαρτησία των δικαστών, η νομιμότητα και η ευθύνη της διοίκησης» (Gözler, 2000 :93).

«Με το δημοψήφισμα που διεξήχθη το 2007, εγκρίθηκε ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα εκλέγεται απευθείας από το λαό. Στο τέλος, μέσω του δημοψηφίσματος του 2017, η Τουρκία οδεύει προς έναν υπερ-προεδρισμό που επιτρέπει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να κυριαρχεί τόσο στη νομοθετική όσο και στη δικαστική εξουσία» (Gözler, 2017).

ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Τα Συντάγματα του 1791, 1793 και 1795

Μετά τη γαλλική επανάσταση και τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη, το ίδιο έτος η Γαλλία ανακηρύχθηκε δημοκρατικό κράτος. Το 1791 σύμφωνα με το Σύνταγμα καθιερώνονταν η συνταγματική μοναρχία και η διάκριση δύο ισότιμων εξουσιών, ενώ η δικαιοδοσίες του Βασιλιά περιοριζόταν πλέον σημαντικά. «Στόχος της νέας κυβέρνησης ήταν να διαμορφώσει μια συγκεντρωτική και ανεπτυγμένη γραφειοκρατικά αρχή, μέσω της ενίσχυσης της εκτελεστικής εξουσίας, έναντι της νομοθετικής και της δικαστικής» (Sydenham, 2000). Το Σύνταγμα συνάντησε θερμούς υποστηρικτές αλλά και πληθώρα αντιστάσεων ανάμεσα στους Ριζοσπάστες επαναστάτες, οδηγώντας στην αναθεώρηση και εν τέλει στην αλλαγή του, το 1793. Με αυτή τη συμφωνία, «δόθηκε τέλος στην αντεπανάσταση των φιλομοναρχικών και καθολικών, διότι τους χορηγήθηκε αμνηστία, και όσοι επέλεξαν να μην παύσουν τη δράση τους, συλλαμβάνονταν και εκτελούνταν χωρίς δίκη» (Sydenham, 2000).

Ακολούθησε το πιο συντηρητικό Σύνταγμα του 1795, το οποίο συντάχθηκε από τους επαναστάτες και γινόταν λόγος για ισότητα ενώπιον του νόμου μέσα στην κοινωνία. Η ισχύς του διήρκεσε έως το 1799, οπότε και έληξε επίσημα η επαναστατική περίοδος και ξεκίνησε να ανέρχεται στην εξουσία ο Ναπολέων Βοναπάρτης.

Τα Συντάγματα του 1799, 1802 και 1804

Το Σύνταγμα του 1799 θέσπισε απόλυτη αυτοκρατορία στη Γαλλία και ανέδειξε τον Ναπολέοντα ως Πρώτο Ύπατο, σηματοδοτώντας το τέλος της επανάστασης. Αυτό ήταν το πρώτο Σύνταγμα μετά το 1789 που δεν περιείχε Διακήρυξη των Δικαιωμάτων. Αναθεωρήθηκε το 1802, μετατρέποντας τον Ναπολέοντα σε Ισόβιο Ύπατο και συγκεντρώνοντας εκτεταμένη εξουσία στα χέρια του. Το Σύνταγμα του 1804 δημιούργησε την πρώτη Γαλλική Αυτοκρατορία, αναγνωρίζοντας τον Ναπολέοντα ως αυτοκράτορα και καταργώντας τη δημοκρατική διακυβέρνηση. Το Σύνταγμα περιελάμβανε 142 αναθεωρήσιμα άρθρα και αντικαταστάθηκε από τη

Χάρτα του 1814, μετά την παλινόρθωση των Βουρβόνων. Ενδιάμεσα, δημοσιεύθηκε ο πρώτος Αστικός Κώδικας της χώρας.

Χάρτα του 1814, 1815 και 1830

Υπό τη Χάρτα της 4^{ης} Ιουνίου 1814, η Γαλλία δεν αλλάζει μόνο δυναστεία αλλά περνά από τη δικτατορική μοναρχία στη συνταγματική μοναρχία. Αποδεχόμενος τις προτάσεις του Συνεδρίου της Βιέννης του 1814, το οποίο αποκατέστησε τα απολυταρχικά καθεστώτα και ενίσχυσε τις αρχές της ισορροπίας δυνάμεων και της νομιμότητας, ως κανόνες διεθνούς δικαίου, ο Λουδοβίκος ΙΗ΄ δεν θεωρείται επικεφαλής του κράτους στο σύνταγμα αυτό. Αν και αναφέρεται ρητά η ίδρυση της συνταγματικής κοινοβουλευτικής μοναρχίας με έντονη επίδραση της δικαστικής εξουσίας, οι παραβιάσεις των αρχών από το βασιλιά δεν επέτρεψαν ποτέ την πλήρη ανάπτυξή της, ενώ δεν υπήρχε προοπτική για αναθεώρηση. «Ο Ναπολέων επανήλθε στις φιλελεύθερες αντιλήψεις του μετά την προσωρινή διάλυση της Αυτοκρατορίας και την επιστροφή του από την εξορία στο νησί Έλβα, τον Φεβρουάριο του 1815, οπότε κήρυξε το γενικό εκλογικό δικαίωμα για τους άνδρες, την ελευθερία της έκφρασης και του Τύπου, ενώ διεξήγαγε δημοψήφισμα για την αναθεώρηση του συντάγματος (Πρόσθετη Πράξη: Acte Additionel), με το οποίο επανεφερε το αυτοκρατορικό πολίτευμα. Ωστόσο, αυτό διήρκεσε για 100 ημέρες και η μάχη στο Βατερλώ του Βελγίου, έφερε το οριστικό τέλος της Ναπολεόντειας περιόδου της Γαλλίας, και την οριστική παλινόρθωση των Βουρβόνων» (Elliott, 2006).

Κατά τη διάρκεια της Παλινόρθωσης, η αυξανόμενη συνειδητοποίηση της διάκρισης μεταξύ των εγκλημάτων που ήταν πολιτικά και εκείνων που δεν ήταν, ενσωματώθηκε με συνέπεια στην πολιτική σκέψη των κορυφαίων φιλελευθέρων. Η περίοδος της Ιουλιανής Μοναρχίας, επισήμως γνωστή ως το Βασίλειο των Γάλλων, αντιπροσώπευε μια εποχή φιλελεύθερης συνταγματικής μοναρχίας στη Γαλλία, κάτω από τον Βασιλιά Λουδοβίκο Φίλιππο. Ξεκίνησε με την Ιουλιανή Επανάσταση του 1830, γνωστή επίσης ως οι "Τρεις Ένδοξες Ημέρες", και ολοκληρώθηκε με την Επανάσταση του 1848. Αυτή η περίοδος ξεκίνησε με την ανατροπή της συντηρητικής κυβέρνησης του Καρόλου Ι' και της προηγούμενης κυβέρνησης της οικογένειας των Βουρβόνων.

«Και στα δύο συνταγματικά κείμενα εισήχθη μια νέα νομική έννοια: το πολιτικό αδίκημα ή το *délit politique*. Η γαλλική *Charte constitutionnelle* της 14ης Αυγούστου 1830 ήταν το πρώτο σύγχρονο σύνταγμα που χρησιμοποίησε αυτή την έννοια: το άρθρο 69, 1 όριζε ότι ο Γάλλος νομοθέτης έπρεπε να διασφαλίσει ότι τόσο τα αδικήματα του Τύπου όσο και τα πολιτικά αδικήματα θα μπορούσαν να εκδικάζονται από ενόρκους (Άρθρο 69). Τα δικαστικά ορκωτά δικαστήρια εισήχθησαν στο γαλλικό νομικό σύστημα από τους Γάλλους επαναστάτες, αλλά οι αρμοδιότητές τους είχαν περιοριστεί σημαντικά κατά τη διάρκεια του καθεστώτος της παλινόρθωσης. Υποστήριξε ότι οι συκοφαντικές ή υποκινούμενες προσφυγές, που δεν εκφράζονταν μέσω του Τύπου, θα έπρεπε επίσης να δικάζονται από ενόρκους. Συνεπώς, πρότεινε με επιτυχία την επέκταση της συνταγματικής εγγύησης της δίκης με ενόρκους και στα πολιτικά αδικήματα» (Delbecke, 2014).

Το Σύνταγμα του 1848

Φυσικά, πραγματοποιήθηκε αναθεώρηση του Συντάγματος από την προσωρινή κυβέρνηση. Κατόπιν, ιδρύθηκε η δημοκρατική κυβέρνηση, η οποία διατήρησε την εξουσία για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Μετά την Επανάσταση του 1848, όμως, ο Λουδοβίκος Ναπολέοντας Βοναπάρτης εξελέγη ως πρόεδρος της Γαλλίας, επιβάλλοντας περιορισμούς στην Ελευθερία του Τύπου και αναδιατάσσοντας τα πολιτικά δικαιώματα που είχαν αποκτηθεί από την προηγούμενη δημοκρατική κυβέρνηση για τους εργαζομένους. Ακολούθησε η κατάρτιση του Συντάγματος της Δεύτερης Δημοκρατίας της Γαλλίας, με την υιοθέτηση του προεδρικού συστήματος, εμπνευσμένου από το αμερικανικό πρότυπο διακυβέρνησης.

Το Σύνταγμα του 1848 υπήρξε δημοκρατικό και πρέσβευε την διάκριση των εξουσιών και τη λαϊκή κυριαρχία, ενώ υποστήριζε την άμεση και καθολική ψηφοφορία για όλα τα όργανα εξουσίας. Όσον αφορά τη δικαστική εξουσία, το Σύνταγμα του 1848 απέρριψε την πρόταση να διορίζονται δικαστές με καθολική ψηφοφορία, αλλά η οργάνωση και η διάρκεια της θητείας παρέμεναν अपαράλλακτες. Σύμφωνα με το *Tribunal des Conflits* η δικαστική και διοικητική αρχή διαχωρίζονται, ενώ το ίδιο απαρτίζεται από μέλη των δικαστικών και διοικητικών τάξεων και καθορίζεται αρμόδιο για την επίλυση των συγκρούσεων δικαιοδοσίας (άρθρο 89). Παράλληλα, «το Σύνταγμα δημιούργησε ένα Ανώτατο Δικαστήριο για τον Πρόεδρο

της Δημοκρατίας, τους υπουργούς και τα πρόσωπα που είναι ύποπτα για επίθεση κατά της ασφάλειας του κράτους» (Roux, 2002).

Το Σύνταγμα του 1852

Το σύνταγμα αυτό παρέμεινε σε ισχύ μέχρι το 1875, όταν ο Λουδοβίκος Βοναπάρτης, με τη βοήθεια του στρατού, συνέτριψε κάθε αντιπολίτευση και ανέλαβε την εξουσία (2 Δεκεμβρίου 1851), ορίζοντας τον εαυτό του έπειτα από νοθευμένο δημοψήφισμα, Βασιλιά της Γαλλίας και δίνοντας ένα οριστικό τέλος στην Δεύτερη Δημοκρατία.

Παρέμεινε στην εξουσία για 18 χρόνια, όταν και έχασε τη μάχη με το γερμανικό στρατό και αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη χώρα. Στο διάστημα αυτό αποφάσισε να αναθέσει τη συγγραφή συντάγματος στους σύμβουλους του, φανερά επηρεασμένος από την πολιτική του θείου του Ναπολέοντα Βοναπάρτη. Για τρεις μήνες η χώρα παρέμεινε χωρίς σύνταγμα ώσπου ήρθε σε ισχύ το πρώτο σύνταγμα (25 Μαρτίου 1852). Καθιέρωνε το κληρονομικό δικαίωμα, διέλυσε το νομοθετικό σώμα, αποδυνάμωσε το Κοινοβούλιο, επέκτεινε την θητεία του Προέδρου της Δημοκρατίας στα 10 χρόνια και ορίστηκε αρχηγός στρατού. Η Δικαστική εξουσία παρέμεινε μεταβλητή, ενώ η αρχή της εξασφάλισης της θητείας των δικαστών είχε ήδη κατοχυρωθεί από το Σύνταγμα του 1848 (άρθρο 24), καθώς και κατοχυρώθηκε ότι οι δικαστές δεν είναι πηγή ορισμού του δικαίου, όπως συνέβαινε στη Βρετανία.

Το Σύνταγμα του 1875

Έπειτα από την ήττα της Γαλλίας από τη Γερμανία η χώρα εισήλθε σε εμφύλιο, τον οποίο η κυβέρνηση κατάφερε να περιορίσει σε περίπου τρία χρόνια. Το 1875 συναντάμε το Σύνταγμα της Τρίτης Δημοκρατίας που παρέμεινε σε ισχύ για τα επόμενα 65 χρόνια, παρά τις ορισμένες αδυναμίες του. Η δικαστική εξουσία δεν επηρεάστηκε από το νέο Σύνταγμα, το οποίο, εκτός των άλλων, ορίζει την ύπαρξη ενός κοινοβουλευτικού διφυούς συστήματος, με συνταγματικό αρχηγό του κράτους τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και πλήρη παραχώρηση των εκτελεστικών εξουσιών στον πρωθυπουργό και το Συμβούλιο των Υπουργών.

Συνταγματικός Νόμος του 1940

Με την είσοδο της Γαλλίας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και την ήττα της, τον Ιούλιο του 1940, η Τρίτη Δημοκρατία έλαβε τέλος. «Σύμφωνα με τους όρους της ανακωχής, η Γαλλία χωρίστηκε σε δύο τομείς, ο βόρειος και ο δυτικός υπό άμεση γερμανική στρατιωτική κατοχή και ο νότιος και ο ανατολικός υπό τον έλεγχο του ονομαστικά ανεξάρτητου αλλά καταπιεστικού κράτους και υπό τον στρατάρχη Φιλίπ Πεταίν, γνωστό ως καθεστώς Βισύ» (*Dickson et al, 1994*).

«Αν και ο νόμος του παρείχε πλήρεις συντακτικές εξουσίες, ο Πεταίν δεν εξέδωσε ποτέ νέο σύνταγμα. Ένα σχέδιο συντάχθηκε το 1941 και υπογράφηκε από τον Πεταίν το 1944, αλλά δεν υποβλήθηκε ούτε επικυρώθηκε ποτέ» (*Umbreit, 1991*). Ονομάστηκε συνταγματικός νόμος της Γαλλίας και η ύπαρξη του ως Σύνταγμα έχει συχνά υπάρξει πηγή έριδας. «Το Διάταγμα της 9ης Αυγούστου 1944 εκδόθηκε από την Προσωρινή Κυβέρνηση της Γαλλικής Δημοκρατίας και διαβεβαίωνε την ακυρότητα του Συνταγματικού Νόμου του 1940 και άλλων κατηγοριών νόμων που ψηφίστηκαν αργότερα από το Βισύ. Το Σύνταγμα του 1940 δεν καταργήθηκε ή ακυρώθηκε, αλλά κηρύχθηκε άκυρο *ab initio*» (*Legifrance, 2009*).

Συνταγματικός Νόμος του 1945

«Η Προσωρινή Κυβέρνηση που ιδρύθηκε στη Γαλλία μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, αποφάσισε να οργανώσει μια συντακτική συνέλευση για την εκπόνηση συντάγματος (...). Το δημοψήφισμα ρώτησε τους ψηφοφόρους αν η Γαλλία θα έπρεπε να επιστρέψει στο σύνταγμα του 1875 (το οποίο θα αποκαθιστούσε την Τρίτη Δημοκρατία), να δώσει στη νέα Συνέλευση απεριόριστη συντακτική εξουσία για την κατάρτιση νέου συντάγματος ή να δώσει περιορισμένη και προσωρινή συντακτική εξουσία στη Συνέλευση και να της αναθέσει την κατάρτιση νέου συντάγματος σε περιορισμένο χρονικό διάστημα. Οι ψηφοφόροι, μεταξύ των οποίων και γυναίκες για πρώτη φορά σε βουλευτικές εκλογές, επέλεξαν με συντριπτική πλειοψηφία να εξουσιοδοτήσουν τη νεοεκλεγείσα Συνέλευση ως συντακτική συνέλευση επιφορτισμένη με τη σύνταξη ενός νέου συντάγματος» (*Caramani, 2017*).

Το Σύνταγμα του 1946

Το σύνταγμα που ετοίμασε αυτή η συνέλευση απορρίφθηκε, ωστόσο, από το λαό σε δημοψήφισμα που πραγματοποιήθηκε στις 5 Μαΐου 1946. Κατόπιν τούτου, συγκροτήθηκε νέα Συντακτική Συνέλευση. Το σύνταγμα που καταρτίστηκε από τη Συνέλευση αυτή έγινε αποδεκτό από το λαό τον Οκτώβριο του 1946 και αυτό έγινε το Σύνταγμα της Τέταρτης Δημοκρατίας. Σύμφωνα με το Σύνταγμα αυτό, η Γαλλία ανακηρύχθηκε αδιαίρετη, δημοκρατική και κοσμική Δημοκρατία και υιοθετήθηκε το κοινοβουλευτικό σύστημα διακυβέρνησης. Το Σύνταγμα του 1946 αρχίζει με ένα προοίμιο που εμπλουτίζει τη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου του 1789, επιβεβαιώνοντας νέα συνταγματικά δικαιώματα, κυρίως κοινωνικά και οικονομικά (...), ενώ δεσμεύει τη Γαλλία να σέβεται το διεθνές δίκαιο (*Poulet-Gibot Leclerc, 1995*).

Μέχρι το 1954, η αστάθεια και η αδυναμία των γαλλικών κυβερνήσεων είχαν γίνει ξεκάθαρες πέρα από κάθε αμφιβολία. Η Γαλλία αναγκάστηκε να αποσυρθεί από ορισμένες αποικίες. Η νίκη του Βιετνάμ επί της Γαλλίας και το κίνημα ανεξαρτησίας της Αλγερίας επέφερε συντριπτικό πλήγμα στο γαλλικό κύρος. Συγκροτήθηκε Επιτροπή Δημόσιας Άμυνας για να αντιμετωπίσει την κατάσταση και οι υποστηρικτές του στρατηγού Ντε Γκωλ απαίτησαν να δοθεί στον Ντε Γκωλ πλήρης εξουσία να αντιμετωπίσει την κατάσταση. Το 1958, ο Ντε Γκωλ έγινε πρωθυπουργός της Γαλλίας και αμέσως δήλωσε κατηγορηματικά την προτίμησή του για ένα προεδρικό σύστημα, αναδιαμορφώνοντας το σύνταγμα της Γαλλίας. Δεν ήταν υπέρ του κοινοβουλευτικού συστήματος ή του κομματικού συστήματος διακυβέρνησης. Υπό την καθοδήγηση και την πρωτοβουλία του, το Σύνταγμα της Πέμπτης Δημοκρατίας εκπονήθηκε και εγκρίθηκε από το λαό με δημοψήφισμα.

Το Σύνταγμα του 1958

Το νέο Σύνταγμα τέθηκε σε ισχύ στις 4 Οκτωβρίου 1958 και σηματοδότησε το τέλος της Τέταρτης Δημοκρατίας και την έναρξη της Πέμπτης Δημοκρατίας. Το ισχύον Σύνταγμα θεωρεί το διαχωρισμό εκκλησίας και κράτους, τη δημοκρατία, την κοινωνική πρόνοια και το αδιαίρετο ως βασικές αρχές του γαλλικού κράτους, χωρίς

όμως να εισάγει καινοτομίες στη δικαστική εξουσία. Έκτοτε, το Σύνταγμα έχει τροποποιηθεί είκοσι πέντε φορές, μέχρι το 2024.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΜΟΙΟΤΗΤΩΝ- ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Θα ξεκινήσουμε τη σύγκριση μας με την αναφορά στην έκταση των δύο συνταγμάτων. Έκπληξη προκάλεσαν στη συντάκτρια της εργασίας τα δύο αναλυόμενα συντάγματα, καθώς το γαλλικό περιείχε μόνο 89 άρθρα (χωρίς τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το προοίμιο του προϋσχύοντος Συντάγματος το 1946 και τη Χάρτα για το Περιβάλλον), ενώ το τουρκικό βρέθηκε στον αντίποδα με περισσότερα από 180 άρθρα. Τα δύο αυτά συντάγματα αποτελούν την αναθεωρημένη από την αρχική έκδοση τους. Πρόκειται για ένα λεπτομερειακό έργο, που δεν στερείται απλότητας και προσπαθεί ανελλιπώς να γίνει κατανοητό στον απλό λαό. Παράλληλα, ορισμένα άρθρα που εμφανίζονται στην αρχική μορφή του Συντάγματος, δηλαδή το Σύνταγμα του 1958 για το γαλλικό και το 1982 για το τουρκικό, έχουν αναθεωρηθεί ή και διαγραφεί. Στην παρούσα εργασία εξετάζουμε την πιο προσφάτως αναθεωρημένη έκδοση των αναγραφομένων συνταγμάτων, δηλαδή του 2008 για το γαλλικό και το 2017 για τουρκικό.

Πράγματι, όσον αφορά την δικαστική εξουσία, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε την αναλυτική και επεξηγηματική παρουσία της στα δύο συντάγματα. Η δικαστική εξουσία, είναι ένας περίπλοκος μηχανισμός που απαιτεί ειδικές γνώσεις για την πλήρη κατανόηση της και την επιπρόσθετη ανάλυση της. Φυσικά απαιτήθηκε πολύωρη έρευνα για την διαδικασία αυτή, αφού το κείμενο μας βασίζεται κυρίως στην συγκριτική ανάλυση των κειμένων, όπως αυτά παρουσιάζονται αυτούσια στο εκάστοτε σύνταγμα, παραμερίζοντας την προσθήκη σχετικής βιβλιογραφίας, μετατρέποντας το κείμενο σε πιο κατανοητό για το μέσο αναγνώστη. Έτσι, η συγγραφέας δεν αρκέστηκε στην έρευνα της μόνο στο υποκεφάλαιο του Συντάγματος που αφορούν αποκλειστικά και ονομαστικά τη δικαστική εξουσία, πάρα μελετώντας διεξοδικά τα συντάγματα παραπέμπει σε περισσότερα άρθρα που θεωρεί ότι υπάγονται στη σφαίρα της προαναφερθείσας εξουσίας. Θα συγκρίνουμε, επομένως, 20 γαλλικά και 25 τουρκικά συνταγματικά άρθρα.

Ξεκινώντας τη σύγκριση μας, θα επισημάνουμε ορισμένα βασικά σημεία που προκάλεσαν το ενδιαφέρον μας, με τις ομοιότητες ή τις διαφορές τους και προχωρώντας την έρευνά μας θα κάνουμε εκτενή αναφορά στα δικαστήρια που

απαρτίζουν την κάθε χώρα, όπως αυτά αναφέρονται στον υπέρτατο νόμο του κράτους, δηλαδή το έκαστο σύνταγμα.

Αρχικά, τόσο στο Γαλλικό όσο και στο Τουρκικό σύνταγμα αναφέρεται ρητώς η αμεταθετότητα των δικαστών από το αξίωμά τους. Πιο συγκεκριμένα, στο τουρκικό σύνταγμα γίνεται λόγος για τα δικαιώματα των δικαστών και των εισαγγελέων, τονίζοντας ότι

«δεν δύναται να απολυθούν ή, εκτός αν το ζητήσουν, να συνταξιοδοτηθούν πριν την αναγραφόμενη από το Σύνταγμα ηλικία- ούτε στερούνται των αποδοχών, των επιδομάτων ή άλλων δικαιωμάτων που απορρέουν από την ιδιότητά τους, ακόμη και λόγω της κατάργησης του δικαστηρίου ή της θέσης.

Προβλέπονται οι εξαιρέσεις που αναφέρονται από τον νόμο και αφορούν όσους έχουν καταδικαστεί για αδίκημα που απαιτεί την απόλυση τους από το επάγγελμα, όσους διαπιστώνεται ότι δεν μπορούν να ασκήσουν τα καθήκοντά τους λόγω ασθενείας οριστικά ή όσους κρίνονται ακατάλληλοι να παραμείνουν στο επάγγελμα» (Άρθρο 139).

Παράλληλη, αλλά εμφανώς συντομότερη είναι η αναφορά της θητείας των δικαστών στο γαλλικό σύνταγμα, καθώς αναφέρεται αποκλειστικά στο επάγγελμα των δικαστών και δηλώνει ότι είναι «αμετάκλητοι από το αξίωμά τους» (Άρθρο 64, Π. 4).

Επιπρόσθετα, στο γαλλικό Σύνταγμα, «τα μέλη της κυβέρνησης υπέχουν ποινική ευθύνη για πράξεις που τελέστηκαν κατά την άσκηση του αξιώματός τους και χαρακτηρίστηκαν ως σοβαρά εγκλήματα ή άλλα σοβαρά αδικήματα κατά το χρόνο τέλεσής τους» (Άρθρο 68-1). Βέβαια, «κανένας βουλευτής δεν διώκεται, δεν ερευνάται, δεν συλλαμβάνεται, δεν κρατείται ούτε δικάζεται για γνώμες που εκφράζονται ή ψήφους που δόθηκαν κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων του. Κανένας βουλευτής δεν συλλαμβάνεται για σοβαρό έγκλημα ή άλλο σοβαρό αδίκημα, ούτε υποβάλλεται σε οποιοδήποτε άλλο μέτρο φυλάκισης ή μερικής φυλάκισης, χωρίς την άδεια του Προεδρείου της Βουλής της οποίας είναι μέλος. Η άδεια αυτή δεν απαιτείται σε περίπτωση σοβαρού εγκλήματος ή άλλου αδικήματος μείζονος σημασίας που διαπράχθηκε *flagrante delicto* ή όταν η καταδικαστική απόφαση έχει καταστεί τελεσίδικη» (Άρθρο 26). Έτσι, συμπεραίνουμε ότι τα μέλη των κοινοβουλίων αλλά και της Κυβέρνησης φέρουν ποινική ευθύνη για πράξεις που

συντελέστηκαν κατά την διάρκεια της άσκησης των καθηκόντων τους, εφόσον είναι ιδιαίτερος επαχθής, όπως αυτά έχουν θεσμοθετηθεί από τον Ποινικό Κώδικα.

Αντίστοιχα, στο Τουρκικό Σύνταγμα, «τα μέλη της Μεγάλης Εθνοσυνέλευσης της Τουρκίας δεν φέρουν ευθύνη για τις ψήφους και τις δηλώσεις τους κατά τη διάρκεια των κοινοβουλευτικών διεργασιών, για τις απόψεις που εκφράζουν ενώπιον της Συνέλευσης ή, εκτός εάν η Συνέλευση αποφασίσει διαφορετικά, κατόπιν πρότασης του Προεδρείου της συνεδρίασης, για την επανάληψη ή την αποκάλυψή τους και εκτός της Συνέλευσης.

Ο βουλευτής που φέρεται να έχει διαπράξει αδίκημα πριν ή μετά την εκλογή του δεν κρατείται, δεν ανακρίνεται, δεν συλλαμβάνεται και δεν δικάζεται, εκτός αν η Συνέλευση αποφασίσει διαφορετικά. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις που βουλευτής συλλαμβάνεται σε επ' αυτοφώρω πράξη που επισύρει βαρύτατη ποινή και σε περιπτώσεις που υπάγονται στο άρθρο 14 του Συντάγματος, εφόσον η έρευνα έχει αρχίσει πριν από τις εκλογές. Ωστόσο, στις περιπτώσεις αυτές «η αρμόδια αρχή οφείλει να ενημερώσει αμέσως και αμελλητί τη Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας για την υπόθεση (...). Οι παρατάξεις των πολιτικών κομμάτων στη Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας δεν διεξάγουν συζητήσεις και δεν λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με τη βουλευτική ασυλία» (Άρθρο 83).

Συμπεραίνουμε επομένως, ότι το Τουρκικό Σύνταγμα δε διακρίνει μεταξύ ανεύθυνου και ακαταδίωκτου, αλλά θεσπίζει τη γενική κατηγορία της ασυλίας του βουλευτή για ψήφο ή δήλωση «που αναφέρεται σε κοινοβουλευτικές λειτουργίες και ισχύει για απόψεις που εκφράζει ενώπιον της Εθνοσυνέλευσης, ή και εκτός αυτής, εάν δεν αποφασίσει διαφορετικά η Εθνοσυνέλευση (Άρθρο 83). Στο ίδιο άρθρο ορίζεται επίσης ότι ο βουλευτής που κατηγορείται ότι διέπραξε έγκλημα πριν ή μετά τις εκλογές δεν συλλαμβάνεται, ούτε εξετάζεται, ούτε φυλακίζεται, ούτε δικάζεται, εκτός αν αποφασίσει διαφορετικά η Εθνοσυνέλευση. Στην περίπτωση που υπάρχει καταδικαστική απόφαση σε βάρος του βουλευτή, αναστέλλεται η εκτέλεση της ποινής έως τη λήξη της βουλευτικής ιδιότητας. Το ακαταδίωκτο δεν ισχύει για αυτόφωρα κακούργηματα.» (Σκλιβάκη, 2005). Αντίθετα, στην Γαλλία δε δύναται να διωχθούν ποινικά για πράξεις και δηλώσεις τους κατά την διάρκεια της θητείας τους.

Αναπτύσσοντας περαιτέρω αυτό το υποκεφάλαιο, θα κάνουμε λόγο για τη θανατική ποινή. Στο γαλλικό υπέρτατο νόμο της χώρας, δηλαδή το Σύνταγμα, γίνεται άμεσα

λόγος για την απαγόρευση της («Ουδείς δεν θα καταδικάζεται σε θάνατο» (Άρθρο 66-1). Αντίθετα, στον τουρκικό, δεν αναγράφεται τίποτα σχετικό, παρά μόνο γίνεται λόγος για αυτή στον Ποινικό Κώδικα της χώρας. «Την 1η Ιουνίου 2005 τέθηκαν σε ισχύ ορισμένοι νέοι νόμοι, όπως ένας νέος ποινικός κώδικας (νόμος 5237), ένας νέος κώδικας ποινικής δικονομίας (νόμος 5271) και ένας καινούργιος νόμος για την εκτέλεση των ποινών (νόμος 5275). Τα άρθρα 45 έως 52 του Τουρκικού Ποινικού Κώδικα (ΤΠΚ) του 2005 διαχωρίζουν τις ποινές σε αυστηρή φυλάκιση, τακτική φυλάκιση και πρόστιμα» (Celiksoy, 2019), διαγράφοντας, έτσι, την ποινή του θανάτου.

Αρχικά, στο τουρκικό αναγράφεται η αρχή της ισότητας όλων απέναντι στον νόμο. «Όλοι είναι ίσοι ενώπιον του νόμου χωρίς να υπόκεινται σε διάκριση γλώσσας, φυλής, χρώματος, φύλου, πολιτικών πεποιθήσεων, φιλοσοφικών πεποιθήσεων, θρησκείας και αίρεσης ή οποιουδήποτε άλλου τέτοιου λόγου. Οι άνδρες και οι γυναίκες έχουν ίσα δικαιώματα (...) Κανένα προνόμιο δεν παραχωρείται σε κανένα πρόσωπο, οικογένεια, ομάδα ή τάξη. Τα κρατικά όργανα και οι διοικητικές αρχές υποχρεούνται να ενεργούν σύμφωνα με την αρχή της ισότητας ενώπιον του νόμου σε όλες τις διαδικασίες τους» (Άρθρο 10). Αντιστοιχώντας αυτή την αρχή στο γαλλικό σύνταγμα θα εντοπίσουμε ότι αναγράφεται στο σύνταγμα, μόνο όσον αφορά την διαδικασία της ψηφοφορίας, («όλοι οι Γάλλοι πολίτες, ανεξαρτήτως φύλου, που έχουν ενηλικιωθεί και διαθέτουν τα πολιτικά και πολιτειακά τους δικαιώματα, μπορούν να ψηφίζουν όπως προβλέπει ο νόμος» (Άρθρο 3). Φυσικά όμως, η έννοια της Ισότητας αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις αρχές της Γαλλίας (Ελευθερία, Ισότητα, Αδελφοσύνη (Άρθρο 2).

Τέλος, και στα δυο συντάγματα, η δικαστική εξουσία χωρίζεται στο δικαστικό και το διοικητικό σώμα. «Εγγυήτρια των ατομικών ελευθεριών (άρθρο 66 του Συντάγματος), η δικαστική αρχή της Γαλλίας χωρίζεται, από την περίοδο της Γαλλικής Επανάστασης, σε δύο σώματα : το δικαστικό (πολιτικό), αρμόδιο για την επίλυση διαφορών μεταξύ προσώπων (ατόμων, συλλόγων, επιχειρήσεων, κλπ), και το διοικητικό, αρμόδιο για την επίλυση διαφορών μεταξύ των πολιτών και των δημοσίων αρχών (δημόσια διοίκηση, τοπική αυτοδιοίκηση, νομικά πρόσωπα) ή μεταξύ δημοσίων αρχών. (Ambassade de France en Grèce, n.d.). Στο τουρκικό σύνταγμα, αντίστοιχα, αναγράφεται στο άρθρο 140 ότι «Οι δικαστές και οι εισαγγελείς υπηρετούν ως δικαστές και εισαγγελείς της πολιτικής και διοικητικής

δικαιοσύνης», κάνοντας φανερή την επιρροή του τουρκικού από το γαλλικό συνταγματικό δίκαιο.

ΑΝΑΓΡΑΦΟΜΕΝΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Έχει ήδη αναφερθεί ότι το τουρκικό σύνταγμα είναι αναλυτικότερο και εκτενέστερο από το γαλλικό. Έτσι, οφείλουμε να επισημάνουμε ορισμένες έννοιες και ορισμούς που υπάρχουν στο τουρκικό αλλά δεν εμφανίζονται πουθενά στο γαλλικό.

Αρχικά, στο άρθρο 79 παρ.1 του Τουρκικού συντάγματος αναγράφεται ότι «οι εκλογές διεξάγονται υπό τη γενική διοίκηση και εποπτεία των δικαστικών οργάνων». Αντίθετα, το γαλλικό σύνταγμα δεν αναφέρει πουθενά την διαδικασία αυτή. Γνωρίζουμε όμως ότι «το Συνταγματικό Συμβούλιο επιβλέπει την εκλογική διαδικασία. Καταγράφει τους υποψήφιους προέδρους, επανεξετάζει και γνωμοδοτεί σχετικά με τη νομοθεσία που αφορά τις εκλογές, εκδικάζει τις σχετικές με τις εκλογές ενστάσεις και ανακοινώνει τα τελικά αποτελέσματα των εκλογών. Τις ημέρες των εκλογών, το Συμβούλιο εξουσιοδοτεί περίπου 2.000 δικαστές σε όλη την επικράτεια για να επιβλέπουν τη διαδικασία της ψηφοφορίας και τη συμμόρφωσή της με τους εκλογικούς κανονισμούς. Οι δικαστές δεν παρεμβαίνουν στη διαδικασία, αλλά αναφέρουν απευθείας στο Συνταγματικό Συμβούλιο περιστατικά που δικαιολογούν την προσοχή του» (OSCE, 2022).

Επιπρόσθετα, στο τουρκικό σύνταγμα «ο νόμος προβλέπει ειδικές διατάξεις σχετικά με την εκδίκαση υποθέσεων ανηλίκων» (άρθρο 141), ενώ στο γαλλικό σύνταγμα τα παραπάνω καθορίζονται αποκλειστικά από τον Ποινικό Κώδικα. Παράλληλα, στο γαλλικό σύνταγμα δεν προβλέπεται η δημιουργία στρατιωτικών δικαστηρίων υπό ουδεμία συνθήκη. Παρόμοια είναι και η νομοθεσία στην Τουρκία, με την διαφορά ότι «δεν επιτρέπεται η σύσταση στρατιωτικών δικαστηρίων, εκτός από τα πειθαρχικά δικαστήρια. Ωστόσο, σε κατάσταση πολέμου, μπορούν να συγκροτηθούν στρατιωτικά δικαστήρια με δικαιοδοσία να δικάζουν αδικήματα που διαπράττονται από στρατιωτικούς και σχετίζονται με τα καθήκοντά τους» (Άρθρο 142). Αναγράφεται επίσης στο τουρκικό σύνταγμα η εποπτεία των δικαστικών οργάνων από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. «Η εποπτεία των δικαστικών υπηρεσιών και των εισαγγελέων όσον αφορά τα διοικητικά τους καθήκοντα ασκείται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης μέσω δικαστικών επιθεωρητών και εσωτερικών ελεγκτών που προέρχονται από το επάγγελμα του δικαστή και του εισαγγελέα, και οι διαδικασίες

έρευνας, επιθεώρησης και διερεύνησης μέσω δικαστικών επιθεωρητών» (Άρθρο 144). Αναδηρिता, μπορούμε να τονίσουμε στη συγκεκριμένη περίπτωση, ότι οι έννοιες «εποπτεία» και «Υπουργείο Δικαιοσύνης» δεν παρουσιάζονται πουθενά στο γαλλικό σύνταγμα, παρά την πηγαία σημαντικότητά τους.

Γίνεται επίσης, λόγος για την θητεία των δικαστικών και για την έλλειψη ασυλίας κατά αδικημάτων που πιθανόν να έχουν διαπράξει. Ειδικά, σημειώνεται ότι «τα μέλη του Συνταγματικού Δικαστηρίου εκλέγονται για θητεία δώδεκα ετών. Τα μέλη δεν επανεκλέγονται. Τα μέλη του Συνταγματικού Δικαστηρίου αποχωρούν όταν υπερβούν το εξηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους (...) Η ιδιότητα του μέλους του Συνταγματικού Δικαστηρίου λήγει αυτοδικαίως εάν ένα μέλος καταδικαστεί για αδίκημα που απαιτεί την αποπομπή του από το δικαστικό επάγγελμα, και με απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του συνολικού αριθμού των μελών του Συνταγματικού Δικαστηρίου εάν διαπιστωθεί οριστικά ότι αδυνατεί να ασκήσει τα καθήκοντά του λόγω ασθενείας» (Άρθρο 147). Παρόμοια αναφορά δεν υπάρχει στο γαλλικό σύνταγμα, το οποίο κάνει λόγο περισσότερο για τις λειτουργίες και τα δικαιώματα των δικαστικών, όπως θα συναντήσουμε παρακάτω. Τέλος, στο τουρκικό σύνταγμα τονίζεται ότι το Συνταγματικό Δικαστήριο δεν λειτουργεί ως νομοθέτης, ούτε έχει δικαίωμα να «μεταφράζει» τον νόμο, εφαρμόζοντάς τον, καθώς το βολεύει (Άρθρο 153), κάτι που δεν αναγράφεται ρητώς στο γαλλικό.

ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

Conseil Constitutionnel

Το Conseil Constitutionnel (Συνταγματικό Συμβούλιο) συστάθηκε με το Σύνταγμα της Πέμπτης Δημοκρατίας που εγκρίθηκε στις 4 Οκτωβρίου 1958. Πρόκειται για δικαστήριο που είναι επιφορτισμένο με διάφορες αρμοδιότητες, μεταξύ των οποίων ο έλεγχος της συνταγματικότητας της νομοθεσίας. Το Συνταγματικό Συμβούλιο δεν είναι ανώτατο δικαστήριο που είναι ιεραρχικά ανώτερο από το Conseil d'État ή το Cour de Cassation. Το Συνταγματικό Συμβούλιο αποτελείται από εννέα μέλη που διορίζονται για εννεαετή θητεία. Τα μέλη διορίζονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τους προέδρους καθενός από τα σώματα του Κοινοβουλίου (Εθνοσυνέλευση και Γερουσία).

Σύμφωνα με το γαλλικό σύνταγμα, το Conseil constitutionnel έχει ως κύρια αρμοδιότητα τον έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων πριν από τη δημοσίευσή τους (Άρθρα 46 και 61). Επιπλέον, μπορεί να κληθεί να αποφανθεί για τη συνταγματικότητα των διατάξεων που αφορούν τις εκλογικές διαδικασίες και τις πολιτικές καταγγελίες. Εάν θεωρηθεί κατά την διάρκεια εκδίκασης μιας υπόθεσης, ότι το νομοθετικό πλαίσιο παραβιάζει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που εγγυάται το σύνταγμα, τότε το Conseil d'État ή το Cour de Cassation οφείλουν να την αναφέρουν στο Conseil constitutionnel, εντός καθορισμένης περιόδου (Άρθρο 61-1). Δεν επιτρέπεται προσφυγή κατά των αποφάσεων του Conseil constitutionnel. Οποιαδήποτε απόφαση είναι δεσμευτική για όλες τις δημόσιες και διοικητικές αρχές, καθώς και για όλα τα δικαστήρια.

Επιπλέον, το Conseil constitutionnel έχει την αρμοδιότητα να εκδίδει γνωμοδοτήσεις για νομοθετικά σχέδια που υποβάλλονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Πρωθυπουργό ή τους βουλευτές του Κοινοβουλίου (Άρθρα 37 και 61-1).

Cour de Cassation

Σύμφωνα με το γαλλικό σύνταγμα, το Cour de Cassation είναι το υψηλότερο δικαστήριο στη Γαλλία για τα ποινικά και αστικά θέματα. Ο ρόλος του Cour de

Cassation είναι να διασφαλίζει την ομοιόμορφη εφαρμογή του νόμου σε όλη τη χώρα και να ερμηνεύει το δίκαιο με βάση τις διατάξεις του γαλλικού συντάγματος.

Σύμφωνα με το Άρθρο 61-1 του γαλλικού συντάγματος, το Cour de Cassation διασφαλίζει τη συνοχή της νομολογίας και τη τήρηση του νόμου από τα κανονικά δικαστήρια. Επιπλέον, το Cour de Cassation μπορεί να αποφανθεί για τη συνταγματικότητα των νόμων, εάν αυτό του ζητηθεί από ένα δικαστήριο (Άρθρο 68-2). Κατά συνέπεια, το Cour de Cassation διαδραματίζει έναν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της νομιμότητας και της δικαιοσύνης στη Γαλλία.

Cour des Comptes

Το γαλλικό σύνταγμα αναφέρεται στο Cour des Comptes, το οποίο είναι το Γαλλικό Ελεγκτικό Συνέδριο. Σύμφωνα με το σύνταγμα, το Cour des Comptes έχει ως κύρια αρμοδιότητα τον έλεγχο των δημοσιονομικών λογαριασμών του κράτους και των δημόσιων οργανισμών.

Το άρθρο 47-2 του γαλλικού συντάγματος ορίζει ότι το Cour des Comptes εκπροσωπεί το λαό στον έλεγχο της χρησιμοποίησης των δημόσιων κεφαλαίων και στην αξιολόγηση της πολιτικής του κράτους. Επιπλέον, το Cour des Comptes έχει την αρμοδιότητα να εκδίδει γνωμοδοτήσεις και συστάσεις σχετικά με τη βελτίωση της δημόσιας οικονομικής διαχείρισης και την αποτελεσματικότητα των δημόσιων πολιτικών. Κατά συνέπεια, το Cour des Comptes διαδραματίζει έναν σημαντικό ρόλο στον έλεγχο και την επιβολή της οικονομικής διαφάνειας και ευθύνης στο Γαλλικό κράτος.

Conseil supérieur de la magistrature

Το γαλλικό σύνταγμα αναφέρεται στο Conseil supérieur de la magistrature (Ανώτατο Συμβούλιο της Δικαιοσύνης) ως το θεσμικό όργανο που είναι υπεύθυνο για τη διοίκηση και την οργάνωση του δικαστικού σώματος στη Γαλλία. Συγκεκριμένα, το άρθρο 65 του γαλλικού συντάγματος ορίζει τις αρμοδιότητες και την οργάνωση του Conseil supérieur de la magistrature. Ανάμεσα στα καθήκοντά του περιλαμβάνει το διορισμό των δικαστών, τη διαμόρφωση του δικαστικού σώματος και τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του (Άρθρο 64). Επίσης, το Conseil supérieur de la magistrature έχει την αρμοδιότητα να εποπτεύει τη διοίκηση και την πειθαρχία των δικαστών. Συνολικά, το Conseil supérieur de la magistrature διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην

εξασφάλιση της ανεξαρτησίας και της λειτουργικότητας του δικαστικού συστήματος στη Γαλλία.

Haute Cour

Το Haute Cour, γνωστό και ως Ανώτατο Δικαστήριο της Δημοκρατίας, δεν περιλαμβάνεται πλέον στο γαλλικό σύνταγμα. Το Haute Cour ήταν ένα δικαστήριο που δημιουργήθηκε για τη δίκη προέδρων και άλλων υψηλών αξιωματούχων σε περίπτωση κατηγορίας για προδοσία κατά τη διάρκεια της Τρίτης Δημοκρατίας της Γαλλίας.

Ωστόσο, το Haute Cour καταργήθηκε με την τροποποίηση του γαλλικού συντάγματος το 2007. Αντί για το Haute Cour, οι πρόεδροι και άλλοι υψηλοί αξιωματούχοι δικάζονται τώρα από το Cour de Justice de la République, το οποίο είναι ένα ειδικό δικαστήριο που διερευνά περιπτώσεις εγκλημάτων που διαπράττονται από μέλη της κυβέρνησης κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των καθηκόντων τους.

Cour de Justice de la République

Το αναθεωρημένο σύνταγμα της Γαλλίας του 2008 περιέχει διατάξεις σχετικά με το Cour de Justice de la République. Συγκεκριμένα, το Άρθρο 68-1 αναφέρεται στο Cour de Justice de la République, το οποίο είναι ένα ειδικό δικαστήριο που διερευνά περιπτώσεις εγκλημάτων που διαπράττονται από μέλη της κυβέρνησης κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των καθηκόντων τους.

Το Cour de Justice de la République ασχολείται με τις υποθέσεις διαφθοράς και άλλων εγκλημάτων που σχετίζονται με μέλη της κυβέρνησης και είναι αρμόδιο να δικάζει τα μέλη της κυβέρνησης για ενέργειες που πραγματοποίησαν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των καθηκόντων τους. Αυτό το δικαστήριο απαρτίζεται τόσο από μέλη της Εθνοσυνέλευσης όσο και από δικαστές.

Το δικαστήριο αυτό διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη διασφάλιση της ευθύνης των μελών της κυβέρνησης για τις πράξεις τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και αποτελεί έναν σημαντικό μηχανισμό ελέγχου και ισορροπίας στο γαλλικό σύστημα δικαιοσύνης.

Ευρωπαϊκά Δικαστήρια

Cour pénale internationale - Cour de justice de l'Union européenne

Το γαλλικό σύνταγμα του 2008 περιλαμβάνει συγκεκριμένες αναφορές στα Cour pénale internationale (Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο) (Άρθρο 53-2) και Cour de justice de l'Union européenne (Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης) (Άρθρο 88-6). Η Γαλλία είναι μέλος των δύο αυτών δικαστηρίων και υποχρεούται να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις τους στο πλαίσιο της διεθνούς και ευρωπαϊκής νομικής της υπόστασης.

Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο είναι μια διεθνής δικαστική αρχή που διεξάγει δίκες για σοβαρά εγκλήματα, όπως εγκλήματα πολέμου και εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Η Γαλλία είναι μέλος της Διεθνούς Συνθήκης που ίδρυσε το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο και έχει υποχρεώσεις σύμφωνα με αυτήν.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το ανώτατο δικαστικό όργανο της ΕΕ και είναι υπεύθυνο για την ερμηνεία και την εφαρμογή του ευρωπαϊκού δικαίου. Το δικαστήριο αυτό εκδίδει αποφάσεις για θέματα που αφορούν την ερμηνεία και την εφαρμογή των συνθηκών της ΕΕ και των νομοθετικών πράξεων της. Η Γαλλία υποβάλλει στο Δικαστήριο της ΕΕ τις αναφορές και τις υποθέσεις που αφορούν το ευρωπαϊκό δίκαιο.

ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Anayasa Mahkemesi

Το Συνταγματικό Δικαστήριο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον εκδημοκρατισμό του πολιτεύματος και στη διασφάλιση της δικαστικής λειτουργίας, όπως περιγράφεται λεπτομερώς στα άρθρα 146-153 του Συντάγματος. Το δικαστήριο αποτελείται από δεκαπέντε μέλη, έντεκα τακτικά και τέσσερα αναπληρωματικά. Τα μέλη του διορίζονται από καθηγητές πανεπιστημίων, δικηγόρους και ανώτατους διοικητικούς υπαλλήλους με πανεπιστημιακό πτυχίο και εμπειρία στον τομέα τους. Επιπλέον, η θέση του δικαστή του Συνταγματικού Δικαστηρίου είναι ασυμβίβαστη (140) με οποιοδήποτε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό επάγγελμα ή αξίωμα. Τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο εκλέγουν τα έντεκα τακτικά μέλη με μυστική ψηφοφορία, με απόλυτη πλειοψηφία και θητεία τεσσάρων ετών, η οποία μπορεί να ανανεωθεί.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ορίζει τα τακτικά και εφεδρικά μέλη του Συνταγματικού Δικαστηρίου, συγκεκριμένα τέσσερα από το Ανώτατο Δικαστήριο, τρία από το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, τρία από τα δύο Ανώτατα Στρατιωτικά Δικαστήρια και το Ελεγκτικό Συνέδριο, ένα από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και τέσσερις ανώτατους διοικητικούς υπαλλήλους και δικηγόρους. Η θητεία των μελών του δικαστηρίου λήγει στην ηλικία των εξήντα πέντε ετών, εκτός αν καταδικαστούν για αδίκημα που οδηγεί σε απόλυση, ή εάν η απόλυτη πλειοψηφία των μελών αποφασίσει ότι ένα μέλος δεν είναι σε θέση να εκτελέσει τα καθήκοντά του λόγω υγείας.

Η κύρια αρμοδιότητα του Συνταγματικού Δικαστηρίου είναι η επικύρωση της συνταγματικότητας των νόμων, των κυβερνητικών διαταγμάτων και των διατάξεων του Κανονισμού της Εθνοσυνέλευσης, καθώς και της τυπικής συνταγματικότητας της Αναθεώρησης του Συντάγματος. Εξαιρούνται από αυτό τον έλεγχο τα κυβερνητικά διατάγματα που εκδίδονται κατά τη διάρκεια καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, στρατιωτικών νόμων ή πολέμων. Επιπλέον, το Συνταγματικό Δικαστήριο λειτουργεί ως ειδικό δικαστήριο για τη δίκη των μελών του Υπουργικού Συμβουλίου και άλλων αξιωματούχων για εγκλήματα που σχετίζονται με τα καθήκοντά τους.

«Το Συνταγματικό Δικαστήριο αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, ειδικά όμως για τον έλεγχο συνταγματικότητας της διαδικασίας αναθεώρησης του συντάγματος, η απόφαση για την ακύρωση λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων. Η απόφαση του δικαστηρίου που κρίνει αντισυνταγματική διάταξη συνεπάγεται την ακύρωση της διάταξης του τυπικού νόμου ή του κυβερνητικού διατάγματος ή του Κανονισμού, από τη στιγμή της δημοσίευσής της απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως» (Κασιδιάρης, 2017).

Yargıtay

Το Yargıtay (Ακυρωτικό Δικαστήριο) χρησιμεύει ως η έσχατη αρχή για την επανεξέταση των αποφάσεων των πολιτικών δικαστηρίων που δεν παραπέμπονται σε άλλα δικαστικά όργανα βάσει του νόμου (Άρθρο 154).

Χειρίζεται επίσης ειδικές υποθέσεις που ορίζει ο νόμος. Τα μέλη του δικαστηρίου διορίζονται από το Συμβούλιο Δικαστών και Εισαγγελέων, επιλέγονται από δικαστές και εισαγγελείς πρώτης κατηγορίας ή αναγνωρισμένους στο επάγγελμα. Ο πρώτος πρόεδρος, οι αντιπρόεδροι και οι προϊστάμενοι των τμημάτων εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση του Δικαστηρίου, με θητεία τεσσάρων ετών και δυνατότητα επανεκλογής. Ο Ανώτατος Εισαγγελέας και ο Αναπληρωτής Ανώτατος Εισαγγελέας διορίζονται από τον Πρόεδρο από υποψηφίους που υποδεικνύονται από τη Γενική Συνέλευση του Δικαστηρίου. Η οργάνωση, η λειτουργία και η επιλογή των λειτουργών του Δικαστηρίου διέπονται από το νόμο, διασφαλίζοντας την ανεξαρτησία του δικαστικού σώματος και την ασφάλεια της θητείας των δικαστών.

Danıştay

Το Danıştay (Συμβούλιο της Επικρατείας) χρησιμεύει ως η ανώτατη αρχή για τον έλεγχο των αποφάσεων των διοικητικών δικαστηρίων που δεν παραπέμπονται σε άλλα διοικητικά όργανα βάσει νόμου (Άρθρο 155).

Χειρίζεται επίσης, ειδικές υποθέσεις που ορίζει ο νόμος. Το Συμβούλιο δικάζει διοικητικές υποθέσεις, γνωμοδοτεί επί συμβάσεων παραχώρησης δημόσιων υπηρεσιών, επιλύει διοικητικές διαφορές και εκπληρώνει άλλα καθήκοντα όπως ορίζει ο νόμος. Τα τρία τέταρτα των μελών του διορίζονται από το Συμβούλιο Δικαστών και Εισαγγελέων, ενώ το υπόλοιπο ένα τέταρτο διορίζεται από τον Πρόεδρο από υπαλλήλους που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις. Ο πρόεδρος, ο

γενικός εισαγγελέας, οι αντιπρόεδροι και οι επικεφαλής των τμημάτων εκλέγονται από τη γενική συνέλευση του Συμβουλίου για τετραετή θητεία και μπορούν να επανεκλεγούν. Η οργάνωση, η λειτουργία και η επιλογή των υπαλλήλων ρυθμίζονται από το νόμο, διασφαλίζοντας την ιδιαιτερότητα της διοικητικής λειτουργίας, την ανεξαρτησία των δικαστηρίων και την ασφάλεια της θητείας των δικαστών.

Uyuşmazlık Mahkemesi

Το Uyuşmazlık Mahkemesi (Δικαστήριο Διαφορών Δικαιοδοσίας) έχει την αρμοδιότητα να εκδίδει οριστικές αποφάσεις επί συγκρούσεων μεταξύ πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων σχετικά με τη δικαιοδοσία και τις αποφάσεις τους (Άρθρο 158).

Η δομή του, τα επαγγελματικά προσόντα των μελών του, οι διαδικασίες εκλογής και η λειτουργία του διέπονται από το νόμο. Η θέση του προέδρου σε αυτό το Δικαστήριο καλύπτεται από μέλος που διορίζεται από το Συνταγματικό Δικαστήριο από τις τάξεις του. Όταν προκύπτουν διαφορές μεταξύ του Συνταγματικού Δικαστηρίου και άλλων δικαστηρίων, οι αποφάσεις του Συνταγματικού Δικαστηρίου υπερισχύουν.

Sayıştay

Το Sayıştay (Ελεγκτικό Συνέδριο) είναι υπεύθυνο για τον έλεγχο των δημοσιονομικών που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της κυβέρνησης και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης για λογαριασμό της Μεγάλης Εθνοσυνέλευσης της Τουρκίας (Άρθρο 160).

Λαμβάνει επίσης τελικές αποφάσεις για λογαριασμό και πράξεις των αρμόδιων υπαλλήλων και εκτελεί καθήκοντα έρευνας, ελέγχου και αξιολόγησης, όπως ορίζει ο νόμος. Τα ενδιαφερόμενα άτομα μπορούν να ζητήσουν επανεξέταση μιας απόφασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου μία φορά εντός δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίησή της, χωρίς να επιτρέπεται περαιτέρω δικαστικός έλεγχος στα διοικητικά δικαστήρια. Σε συγκρούσεις μεταξύ του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με φόρους ή παρόμοια οικονομικά θέματα, η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας υπερισχύει. Ο έλεγχος και οι τελικές αποφάσεις σχετικά με τους λογαριασμούς και τις δράσεις της τοπικής διοίκησης εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η σύσταση, η λειτουργία, οι ελεγκτικές

διαδικασίες, τα προσόντα, οι διορισμοί, τα καθήκοντα, οι εξουσίες, τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις και άλλα θέματα προσωπικού των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και οι διασφαλίσεις για τον Πρόεδρο και τα μέλη, ρυθμίζονται από το νόμο.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu

Το Hâkimler ve Savcılar Kurulu (Συμβούλιο Δικαστών και Εισαγγελέων) έχει συσταθεί και λειτουργεί με βάση τις αρχές που διασφαλίζουν την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και την ασφάλεια της θητείας των δικαστών (Άρθρο 159).

Αποτελείται από δεκατρία μέλη οργανωμένα σε δύο τμήματα. Πρόεδρος του Συμβουλίου είναι ο Υπουργός Δικαιοσύνης, ενώ ο Υφυπουργός του Υπουργείου Δικαιοσύνης είναι *ex officio* μέλος. Τα μέλη επιλέγονται από διάφορους φορείς, όπως ο Πρόεδρος, η Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας και ακαδημαϊκά ιδρύματα. Η διαδικασία επιλογής περιλαμβάνει υποψηφιότητες, αξιολογήσεις από επιτροπές και μυστικές ψηφοφορίες. Η θητεία των μελών είναι τετραετής και μπορούν να επανεκλεγούν. Οι κενές έδρες πληρούνται αμέσως.

Το Συμβούλιο χειρίζεται θέματα σχετικά με το δικαστικό σώμα, συμπεριλαμβανομένης της αποδοχής, του διορισμού, της μετάθεσης, της προαγωγής, των πειθαρχικών αγωγών και της παύσης δικαστών και εισαγγελέων.

Εποπτεύει την απόδοσή τους και διεξάγει έρευνες, όταν είναι απαραίτητο. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου, εκτός από την απόλυση από το επάγγελμα, δεν υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο. Μια Γενική Γραμματεία υποστηρίζει τις λειτουργίες του Συμβουλίου και ο Γενικός Γραμματέας διορίζεται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου. Το Συμβούλιο διορίζει επίσης επιθεωρητές, δικαστές και εισαγγελείς σε προσωρινούς ή μόνιμους ρόλους εντός της δικαιοδοσίας του.

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης διορίζει δικαστές, εισαγγελείς, δικαστικούς επιθεωρητές και εσωτερικούς ελεγκτές σε θέσεις εντός του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Οι διαδικασίες εκλογής του Συμβουλίου, ο σχηματισμός του τμήματος, οι κατευθυντήριες γραμμές, η διαδικασία υποβολής ενστάσεων και οι αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας καθορίζονται από το νόμο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

«Οι διατάξεις του Συντάγματος είναι θεμελιώδεις κανόνες δικαίου που δεσμεύουν τα νομοθετικά, εκτελεστικά και δικαστικά όργανα, καθώς και τις διοικητικές αρχές και λοιπές οργανώσεις για τα άτομα», σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του τουρκικού Συντάγματος, ένα άρθρο που εφαρμόζει απόλυτα και στο γαλλικό σύστημα.

Παρά τις περιστασιακές ανατροπές, οι δύο τελευταίοι αιώνες της Τουρκίας αντιπροσωπεύουν μια σταδιακή και συνεχή πρόοδο από την προ-νεωτερικότητα στη νεωτερικότητα, τόσο όσον αφορά τους νομικούς θεσμούς όσο και την αντίληψη της δικαιοσύνης. Με την εισαγωγή επαναστατικών εννοιών και την ικανοποίηση των αναγκών της πραγματικής πολιτικής, τα συντάγματα του 1876, 1921, 1924, 1961 και 1982 διαδραμάτισαν πρωτοποριακό ρόλο σε αυτή τη μεταμόρφωση. Για να μην παραπλανηθεί από τα σχόλια που περιορίζονται μόνο στις πρόσφατες εξελίξεις, ο ξένος αναγνώστης πρέπει να λάβει υπόψη του την ιστορική εξέλιξη στο σύνολό της και να έχει κατά νου ότι ο τουρκικός λαός έχει μακρά εμπειρία ελευθερίας και δημοκρατίας (Citak, 2017). Δυσχερής καταδεικνύεται, επομένως, η σύγκριση του Τουρκικού Συντάγματος με τα Ευρωπαϊκά Συντάγματα των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (...) που θέτουν ως βάση τον κοινό ευρωπαϊκό πολιτισμό και το πρότυπο του δυτικού μοντέλου κοινοβουλευτισμού και φιλελεύθερης δημοκρατίας (Σκλιβάκη, 2005).

Η σύγκριση της δικαστικής εξουσίας στο γαλλικό και τουρκικό σύνταγμα απαιτεί μια λεπτομερή ανάλυση των συνταγμάτων και του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί η δικαιοσύνη σε κάθε χώρα. Αυτό περιλαμβάνει την οργάνωση του δικαστικού συστήματος, τη σύνθεση και τις αρμοδιότητες των δικαστικών οργάνων, και την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας. Πραγματοποιώντας την σύγκριση της παρούσας εργασίας ανατρέξαμε και αναφερθήκαμε σε πηγές που περιγράφουν το συνταγματικό πλαίσιο και τη λειτουργία της δικαιοσύνης σε κάθε χώρα. Αυτό περιελάμβανε επίσημα έγγραφα από τις κυβερνήσεις των δύο χωρών, νομικές αναλύσεις, ερευνητικά άρθρα και βιβλία σχετικά με τη συνταγματική δικαιοσύνη και το δικαστικό σύστημα.

Με βάση τα στοιχεία από το γαλλικό και το τουρκικό σύνταγμα σχετικά με τη δικαστική εξουσία, μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι οι δύο χώρες αν και φαινομενικά διαφορετικές, στηρίζουν τη δικαστική εξουσία τους πάνω στους ίδιους πυλώνες. Πρεσβεύουν την αρχή της Ανεξαρτησίας της Δικαστικής Εξουσίας, διασφαλίζοντας το κράτους δικαίου και την διαχείριση της δικαιοσύνης χωρίς πολιτική επιρροή, διέπονται από σχετικά παρόμοια οργάνωση του Δικαστικού τους Συστήματος, και στοχεύουν στην προστασία των Δικαιωμάτων των πολιτών. Συνολικά, η σύγκριση των δικαστικών εξουσιών στα δύο συντάγματα μπορεί να αποκαλύψει ευκρινώς τις ομοιότητες και τις διαφορές στη δικαστική οργάνωση και πρακτικές, καθώς και την προσέγγιση που κάθε χώρα έχει για την εξάσκηση και εξασφάλιση της δικαιοσύνης.

ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Jackson, V. C. (2014). *Comparative Constitutional Law*. St. Paul: Foundation Press.
- Lewis, B. (2004). *Η ανάδυση της Σύγχρονης Τουρκίας (The emergence of Modern Turkey)*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Ludwikowski, R. R. (1989). *The Beginning of the Constitutional Era: A Bicentennial Comparative Study of the American and French Constitutions* . Retrieved from <https://scholarship.law.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1533&context=scholar>
- Αναγνωστοπούλου, Σ. (2004). *Τουρκικός Εκσυγχρονισμός*. Αθήνα: Βιβλιόραμα.
- Βεντήρης, Δ. (n.d.). *ΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΕΙΑΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ. ΜΙΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ*. Retrieved from <https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/file/lib/default/data/2819061/theFile>
- Γιαλλουρίδης, Χ. (1999). *Η Τουρκία σε μετάβαση*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης.
- Δαγτόγλου, Π. Δ. (1985). *Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο*. Αθήνα: Α. Ν. Σάκκουλα.
- Επίσημος ιστότοπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (n.d.). *Εθνικά τακτικά δικαστήρια - Γαλλία*. Retrieved from https://e-justice.europa.eu/18/EL/national_ordinary_courts?FRANCE&member=1
- Η Πρεσβεία της Γαλλίας στην Ελλάδα. (2022, Ιούνιος 21). *Οι γαλλικοί θεσμοί*. Retrieved from <https://gr.ambafrance.org/%CE%9F%CE%B9-%CE%B3%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%AF-%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%BC%CE%BF%CE%AF>
- Μητράρας, Α. (2010). *Η Ιδέα του Τουρκικού Εθνικισμού στο Έργο του Ζιγιά Γκιοκάλπ (Ziya Gokalp) και η Επίδρασή του στον Κεμαλισμό. Διδακτορική διατριβή*. Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

Σαρρή, Ν. (1992). *Εξωτερική Πολιτική και Πολιτικές Εξελίξεις στην Πρώτη Τουρκική Δημοκρατία*. Αθήνα: Γόρδιος.

Σουλάνδρου, Β. (2020). *Η εξωτερική πολιτική του Ερντογάν σε σχέση με την Ελλάδα: Νεοοθωμανισμός, ισλαμισμός και τουρκικό εθνικό συμφέρον*. Retrieved from <https://repositoryesdda.ekdd.gr/bitstream/123456789/454/1/%ce%a3%ce%9f%ce%a5%ce%9b%ce%91%ce%9d%ce%94%ce%a1%ce%9f%ce%a5%20%ce%92%ce%91%ce%a3%ce%99%ce%9b%ce%99%ce%9a%ce%97.pdf>

Φουντεδάκη, Π. (2002). *Το Τουρκικό Πολίτευμα*. Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

- Assemblée nationale. (n.d.). *Constitution française*. Retrieved from <https://www2.assemblee-nationale.fr/langues/welcome-to-the-english-website-of-the-french-national-assembly>
- Alcaraz Varó, E., & Hughes, B. (2014). *Legal Translation Explained*. Routledge.
- Aybay, R. (1977). *Some Contemporary Constitutional Problems in Turkey*. Bulletin (British Society for Middle Eastern Studies).
- Bassnett, S. (2021). *Συγκριτική Γραμματολογία*. Αθήνα: Πατάκης.
- Bozkurt, G. (1992). "Review of the Ottoman Legal System". Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi.
- Caramani, D. (2017). *Elections in Western Europe 1815-1996*. Springer.
- Celiksoy, E. (2019). *Ongoing Problem of Irreducible Life Sentences in Turkey*. European Journal of Crime Criminal Law and Criminal Justice.
- Çitak, H. A. (2019, Ιανουάριος 4). *Laboratoire Méditerranéen de Droit Public*. Retrieved from A brief history of Turkish Constitutionalism: http://lm-dp.org/a-brief-history-of-turkish-constitutionalism/#_ftnref1
- Défense, S. d. (2011, Φεβρουάριος). *Assemblée nationale*. Retrieved from L'Assemblée nationale dans les institutions françaises: <https://www.agora-parl.org/sites/default/files/agora-documents/The%20National%20Assembly%20in%20the%20French%20Institutions.pdf>
- Delbecke, B. (2014). *Entanglements in Legal History: Conceptual Approaches*. Γερμανία: Max Planck Institute.
- Dickson, Brice; Hübner, Ulrich . (1994). *Introduction to French law*. Λονδίνο: Pitman.
- Erik-Jan Zürcher, T. A.-2. (2004). *Turkey: A Modern History* (3η Εκδοση ed.). London: I.B. Tauris.

- Franz Lehner, U. W. (2007). *Συγκριτική Πολιτική*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Gémar, J.-C. (n.d.). *Les enjeux de la traduction juridique, Principes et nuances*. Genève: Ecole de traduction et d'interprétation, Université de Genève.
- Gözler, K. (2000). *Türk Anayasa Hukuku*. Bursa: Ekin Kitabevi Yayınları.
- KANUNLAR VE KARARLAR BAŞKANLIĞI. (2020, Αυγούστος). *TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI*. Retrieved from https://www.tbmm.gov.tr/yayinlar/2021/TC_Anayasasi_ve_TBMM_Ic_Tuzugu.pdf
- Office for Democratic Institutions and Human Rights. (2022, Σεπτέμβριος 5). *ODIHR Election Assessment Mission*. Retrieved from https://www.osce.org/files/f/documents/f/6/525258_0.pdf
- Örücü, E. (2000). “*Conseil d’Etat: The French Layer of Turkish Administrative Law*” (Vol. 49). *The International and Comparative Law Quarterly*.
- Pillouer, A. L. (2004). “*La notion de régime d’assemblée et les origines de la classification des régimes politiques*”, *Revue française de droit constitutionnel*. Paris.
- Ramos, F. P. (2011). *DEVELOPING LEGAL TRANSLATION COMPETENCE: AN INTEGRATIVE PROCESS-ORIENTED APPROACH*. Geneva: University of Geneva .
- Roux, J. (2002). *La reconnaissance par le Conseil constitutionnel du principe fondamental reconnu par les lois de la République relatif à la justice des mineurs*. *Revue du droit public et de la science politique en France et à l'étranger*.
- Šarčević, S. (2015). *Language and Culture in EU Law: Multidisciplinary Perspectives*. Λονδίνο και Νέα Υόρκη: Routledge Taylor and Francis Group.
- Zurcher, E. J. (2004). *Σύγχρονη ιστορία της Τουρκίας (Turkey: A modern history)*. Αθήνα: Αλέξανδρεια.

- Κασιδιάρης, Θ. (2018). *Σύγχρονη Τουρκία: Πιστή στις Μεταρρυθμίσεις ή όμηρος της Πίστης στο Ισλάμ*. Retrieved from <https://amitos.library.uop.gr/xmlui/handle/123456789/4038>
- Μαλαμής, Γ. (2020). *Σχέσεις Τουρκίας - ΕΕ, από το Ελσίνκι ως το σημερινό αδιέξοδο*. Retrieved from https://repo.lib.duth.gr/jspui/bitstream/123456789/13606/1/MalamisG_2020.pdf
- Μελαδάκη, Μ. (2019). Retrieved from Συγκριτική ανάλυση των μεταφράσεων της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοϊατρική (Σύμβαση του Οβιέδο) για την ενσωμάτωση της σύμβασης στην ελληνική και στην κυπριακή έννομη τάξη.: <https://ikee.lib.auth.gr/record/308955/files/GRI-2019-25998.pdf>
- Μητακέζου, Ε. (2008, Απρίλιος). *Τουρκία: Νέοι προσανατολισμοί ή επιστροφή στο αδιέξοδο*. Retrieved from file:///C:/Users/%CE%95%CE%B9%CF%81%CE%AE%CE%BD%CE%B7/Downloads/MitakezouE_2008.pdf
- Νομικού, Μ. (2017). *Μοντέλα ένταξης σε χώρες της ΕΕ: Συγκριτική ανάλυση περιπτώσεων Γαλλίας, Σουηδίας και Ελλάδας*. Retrieved Φεβρουάριος 2024, from <https://hosting29.ekdd.gr/bitstream/123456789/341/1/%ce%9d%ce%9f%ce%9c%ce%99%ce%9a%ce%9f%ce%a5.pdf>
- Πολίτης, Μ. (2004). Μεταφράζοντας το αναθεωρημένο σύνταγμα της γαλλικής δημοκρατίας. *Επιστημονική Επετηρίδα*, 161-273.
- Σκλιβάκη, Μ. (2004). Retrieved from Το Τουρκικό Σύνταγμα: <http://www.greeklaws.com/pubs/uploads/1404.pdf>